

**OCHRONA PRAW
LUDNOŚCI RDZENNEJ
W INDONEZJI**

Iwona Ryniak-Olszanka

OCHRONA PRAW LUDNOŚCI RDZENNEJ W INDONEZJI

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2024

Recenzje:

dr hab. Michał Balcerzak, prof. UMK i US

prof. dr hab. Adam Jelonek

Redakcja i korekta: Aleksandra Marczuk-Radoszek

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Zdjęcia: Stanisław Henryk Ryniak

Mapa na drugiej stronie okładki: Adobe Stock

Copyright © 2024 by Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o., Warszawa

ISBN 978-83-67450-70-6

Wersja cyfrowa: doi 10/7366/9788367450706

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.

ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa

tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91

dział handlowy: jak wyżej, w. 108

e-mail: info@scholar.com.pl

www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze

Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)

Druk i oprawa: Totem, Inowrocław

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	13
Rozdział 1. Ochrona praw ludności rdzennej na forum międzynarodowym	21
1.1. Ludność rdzenna istotnym interesariuszem na forum międzynarodowym	21
1.2. Stanowiska państw Azji Południowo-Wschodniej wobec ochrony praw ludności rdzennej	27
1.3. Konkluzje	31
Rozdział 2. Ludność rdzenna w Indonezji w perspektywie historycznej	33
2.1. Terminologia i jej aplikacje w indonezyjskim kontekście kulturowym i państwowym	33
2.2. Zróżnicowanie etniczne ludności	39
2.3. Prawa <i>adat</i> – tradycyjne prawa grup etnicznych	43
2.4. Budowa wspólnej tożsamości narodowej wobec interesów ludności rdzennej	46
2.4.1. Holenderskie Indie Wschodnie	46
2.4.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	50
2.4.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	52
2.5. Prawo własności do ziemi i korzystania z bogactw naturalnych	53
2.5.1. Holenderskie Indie Wschodnie	53
2.5.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	57
2.5.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	59
2.6. Prawo do autonomii i samorządu	67
2.6.1. Holenderskie Indie Wschodnie	67
2.6.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	72
2.6.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	72

2.7. Prawo do samostanowienia	73
2.7.1. Holenderskie Indie Wschodnie	74
2.7.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	75
2.7.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	80
2.8. Prawo do własnej kultury.	85
2.8.1. Holenderskie Indie Wschodnie	85
2.8.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	86
2.8.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	87
2.9. Prawo do własnej religii.	88
2.9.1. Holenderskie Indie Wschodnie	88
2.9.2. Republika Indonezji – rządy prezydenta Sukarno	89
2.9.3. Republika Indonezji – rządy prezydenta Suharto	91
2.10. Konkluzje.	91

Rozdział 3. Zaangażowanie Indonezji w ochronę praw ludności rdzennej na arenie międzynarodowej po 1998 r.

3.1. Współpraca Indonezji w ramach struktur Organizacji Narodów Zjednoczonych	95
3.1.1. Podstawowe traktaty międzynarodowe dotyczące ochrony praw człowieka przyjęte przez Indonezję.	96
3.1.2. Pozostałe instrumenty międzynarodowe dotyczące ochrony praw ludności rdzennej przyjęte przez Indonezję.	104
3.1.3. Definicja ludności rdzennej	105
3.1.4. Prawo do własności gruntów	107
3.1.5. Prawo do wolności słowa i zgromadzeń.	111
3.1.6. Prawo do wolności od tortur lub innego niehumanitarnego traktowania	115
3.1.7. Prawo do wolności wyznania	120
3.1.8. Prawo dostępu do żywności	122
3.1.9. Prawo do opieki medycznej	126
3.1.10. Prawo do edukacji	130
3.2. Współpraca Indonezji w ramach Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej	132
3.2.1. Międzyrządowa Komisja Praw Człowieka Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej	135
3.2.2. Działania komisji na rzecz ochrony praw ludności rdzennej	140
3.3. Współpraca Indonezji w ramach Organizacji Współpracy Islamskiej.	143
3.3.1. Niezależna Stała Komisja Praw Człowieka Organizacji Współpracy Islamskiej	145
3.3.2. Działania komisji na rzecz ochrony praw ludności rdzennej	148
3.4. Konkluzje.	150

Rozdział 4. Krajowy system ochrony ludności rdzennej po 1998 r.	154
4.1. Aktywność społeczności rdzennych	154
4.2. Uznanie praw społeczności rdzennych w legislacji krajowej	161
4.2.1. Decentralizacja władzy – korzyści i zagrożenia.	166
4.2.2. Koncepcja „odpowiedzialności za ochronę”	184
4.2.3. Ochrona prawa do własności ziemi	190
4.2.4. Ochrona prawa do środowiska	199
4.2.5. Ochrona prawa do własnej kultury.	204
4.3. Konkluzje	207
Zakończenie	211
Bibliografia	213
Deklaracja Organizacji Narodów Zjednoczonych o Prawach Ludności Rdzennej	237